

2018-05-03

Fråga-svar

Uzbekistan. Resor till Kirgizistan

Fråga

Hur har möjligheterna sett ut för uzbekiska medborgare att resa till Kirgizistan under 1980-, 1990 och 2000-talet? Har det behövs krav på visum? Har några förändringar skett gällande möjligheterna att korsa gränsen?

Svar

1980-1989: Resor under Sovjet-tiden

Vid den tid då Uzbekistan ingick i Sovjetunionen tilläts generellt sett dess medborgare (liksom andra medborgare i Sovjetunionen) att röra sig fritt inom unionens gränser med undantag för vissa strategiskt känsliga områden. För att förflytta sig från en region till en annan krävdes på så vis inte någon visering, men en medborgare var tvungen att bära med sig ett sovjetiskt inrikespass. Att bosätta/registrera sig i en ny region kunde dock vara mer problematiskt. (Kanada. Immigration and Refugee Board, 1991)

1990-2016: Resor under Karimov-regimen

I samband med Sovjetunionens fall och de Centralasiatiska staternas självständighet initierades en striktare kontroll över gränserna (Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL), 2017). Uzbekistan har ett krav på utresevisum för att resa ut ur landet med undantag för vissa OSS-länder, Kirgizistan är ett sådant undantag och utrese- eller inresevisum behövs inte för uzbekiska medborgare (Uzbek-German Forum for Human Rights, 2010, s. 10).

Politiska konflikter och säkerhetsrelaterade problem har dock försvårat eller omöjliggjort resor mellan Uzbekistan och Kirgizistan i omgångar.

Den gränsdragning som gjordes mellan Uzbekistan och Kirgizistan under Sovjettiden har blivit föremål för en infekterad konflikt. Kortfattat innebär bevarandet av de befintliga gränserna en stor markförlust för Uzbekistan från uzbekisk synvinkel. (RFE/FL, 2017) Som en markör i gränskonflikten införde Uzbekistan ett visumkrav för kirgiziska medborgare som skulle resa längre än 100 kilometer in i landet (vilket krävs för att kunna besöka b.la. huvudstaden Tasjkent). Kirgizistan svarade genom ett liknande visumkrav för uzbekiska medborgare. (International Crisis Group (ICG), 2002, s. 13)

I samband med bombningarna i Tasjkent i februari 1999 och Islamic Movement of Uzbekistans (IMU) attacker under somrarna 1999 och 2000 har gränspassagerna mellan Uzbekistan och Kirgizistan stängts helt i omgångar (ICG, 2002, s. 14). På detta sätt har gränserna fortsatt öppnats och stängts i omgångar under hela 00-talet i samband med interna oroligheter i Uzbekistan eller i dess närområde.

Sammanfattande kommentar

Sammanfattningsvis har inte inrese- eller utresevisum krävts för resor mellan Uzbekistan och Kirgizistan med undantag för ett visumkrav som infördes i slutet av 90-talet som en del av gränskonflikten mellan staterna. Resor mellan grannländerna blev svårare att genomföra i slutet av 90-talet/början av 00-talet i samband med terrordåd och interna oroligheter i Uzbekistan då gränsövergångarna helt eller delvis har stängts i perioder.

Denna sammanställning av information/länkar är baserad på informationssökningar gjorda under en begränsad tid. Den är sammanställd utifrån noggrant utvalda och allmänt tillgängliga informationskällor. Alla använda källor refereras. All information som presenteras, med undantag av obestridda/uppenbara fakta, har dubbelkontrollerats om inget annat anges. Sammanställningen gör inte anspråk på att vara uttömmande och bör inte tillmätas exklusivt bevisvärde i samband med avgörandet av ett enskilt ärende. Informationen i sammanställningen återspeglar inte nödvändigtvis Migrationsverkets officiella ståndpunkt i en viss fråga och det finns ingen avsikt att genom sammanställningen göra politiska ställningstaganden. Refererade dokument bör läsas i sitt sammanhang.

Källförteckning

International Crisis Group (ICG), *Central Asia: Border Disputes and Conflict Potential*, 2002-04-04,
<http://www.refworld.org/docid/3de732f1a.html> (Hämtad 2018-05-03).

Kanada. Immigration and Refugee Board of Canada, *USSR: Movement between regions in the USSR*, 1991-02-01, SUN7765,
<http://www.refworld.org/docid/3ae6aae998.html> (Hämtad 2018-05-03).

Radio Free Europe/Radio Liberty, *Tug-Of-War: Uzbekistan, Kyrgyzstan Look To Finally Settle Decades-Old Border Dispute*, 2017-12-14,
<https://www.rferl.org/a/uzbekistan-kyrgyzstan-resolving-decades-old-border-dispute/28918059.html> (Hämtad 2018-05-03).

Uzbek-German Forum for Human Rights, *On the laws and practices of the Republic of Uzbekistan regarding the rights of citizens to free movement and choice of residence*, 2010,
http://www.ecoi.net/file_upload/470_1273656136_ugfhr-uzbekistan98.pdf
(Hämtad 2017-08-24).